

6462 sayılı Kanun ile değişik hali

DENİZ İŞ KANUNU⁽¹⁾

Kanun Numarası : 854
Kabul Tarihi : 20/4/1967
Yayımlandığı R. Gazete : Tarih : 29/4/1967 Sayı : 12586
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt: 6 Sayfa : 1849

*Bu Kanunun yürürlükte olmayan hükümleri için bakınız.
“Yürürlükteki Bazı Kanunların Mülga Hükümleri Külliyatı”
Cilt: 2 Sayfa: 963
Bu Kanun ile ilgili tüzük için, “Tüzükler Külliyatı”nın kanunlara
göre düzenlenen nümerik fihristine bakınız.*

Kanun kapsamı:

Madde 1 – Bu kanun denizlerde, göllerde ve akarsularda Türk Bayrağı altında bulunan ve yüz ve daha yukarı grostonilatoluk gemilerde bir hizmet akti ile çalıştıran gemiadamlar ve bunların i verenleri hakkında uygulanır.

Aynı i verene ait gemilerin grostonilatolar toplam yüz veya daha fazla olduğu veya hatta i verenin çalıştırdığı gemiadam sayısı 5 veya daha fazla bulunduğu takdirde birinci bent hükmü uygulanır.

Bu kanunun uygulanmasında; sandal, mavna, at, salapurya gibi olanlar da (gemi) sayılır.

Bakanlar Kurulu, ekonomik ve sosyal gerekler bakımından bu kanun hükümlerini yukarıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan gemilerle gemiadamlarla ve bunların i verenlerine ilişkin veya tamamen temine yetkilidir.

Yukarıdaki bentlerde yazılan gemilerin bu kanun kapsamına alınmaları sebebiyle yapılacak itirazlar Çalışma Bakanları tarafından incelenerek karara bağlanır. Bu itirazlar kanunun uygulanmasını durduramaz.

veren, gemiadam, kaptan ve i veren vekilinin tanımı:

Madde 2 – Bu kanunun uygulanmasında,

A) Gemi sahibine veya kendisinin olmayan bir gemiyi kendi adına ve hesabına idare eden kimseye “i veren” denir.

B) Bir hizmet aktine dayanarak gemide çalıştıran kaptan, zabıt ve tayfalarla diğer kimselere “gemiadam” denir.

C) Gemiyi sevk ve idare eden kimseye veya zorunlu sebeplerle görevi bakımında bulunmaması halinde ona vekalet eden kimseye “kaptan” denir.

Ç) Kaptan veya i veren adına ve hesabına harekete yetkili olan kimseye “i veren vekili” denir.

veren vekilinin bu sıfatla gemiadamlarla karıştırmamele ve taahhütlerinden doğrudan doğruya i veren sorumludur.

(1) 193 sayılı “Gelir Vergisi Kanununun” 17/10/1980 tarih ve 2320 sayılı Kanunla değişik 25 nci maddesi gereğince bu Kanuna göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylık süresince ayni olarak tahsis edilmiş miktarları (hizmet ifa etmeksizin ödenen ücretler) tazminat sayılmaz.

Saklı hükümler:

Madde 3 – Türk Ticaret Kanununun deniz ticaretinden bahseden dördüncü kitabındaki kaptan ile ilgili hükümler saklıdır.

Yabancı gemiadamlar :

Madde 4 – Bu kanun hükümleri, mütekabiliyet esaslarına göre Türk gemiadamlarına aynı mahiyette haklar tanıyan devletlerin uyarı ve onayında olup bu kanun kapsamına giren gemilerde çalışan gemiadamlarına bu uygulanır.

Yazılı akit:

Madde 5 – Hizmet aktini veren veya i veren vekiliyle gemiadamı arasında yazılı olarak iki nüsha yapılır ve taraflardan her birine birer nüsha verilir.

Yazılı aktin ekli:

Madde 6 – Bu kanuna göre yapılacak yazılı aktelerde aşağıdaki hususların bulunması gerekir:

1. Verenin adı ve soyadı ile ikametgah adresi,
2. Gemiadamının adı, soyadı, doğum tarihi ve yeri, sicil numarası ve ikametgah adresi,
3. Gemiadamının çalışacağı geminin ismi, sicil numarası, grostonilatosu ve kaydedildiği sicil dairesi (Gemiadamının aynı i verenin muhtelif gemilerinde çalışması ihtimali mevcutsa, bu hizmet aktinde ayrıca belirtilir.)
4. Aktin yapıldığı yer ve tarih,
5. Gemiadamının göreceği iş,
6. Gemiadamının hizmete başlayacağı tarih ve yer,
7. Hizmet aktinin belli bir süre için yapılması olup olmadığı, belli bir süre için yapılması ise süresi veya sefer üzerine ise hangi sefer olduğu,
8. Kararlaştırılan ücret esasları ile miktar,
9. Ücretin ödeme zamanı ve yeri ile zorunlu tutulan işverenler için gemiadamının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının ödeneceği banka özel hesap numarası, ⁽¹⁾
10. Avans artları,
11. Diğer artları,
12. Tirimciler ve ataçiller ile yapılacak hizmet akitlerinde 25/5/1959 gün ve 7292 sayılı kanunla onanan sözleşmenin özeti.

Belirli süre veya sefer için akit:

Madde 7 – Hizmet akti belirli bir süre veya sefer için yahut süresiz olarak yapılabilir.

I - Belirli bir süre için yapılacak hizmet akti bu sürenin bitiminde sona erer. Hizmet akti gemi seyir halinde iken sona ererse akit, geminin ilk limana varması ve güvenlik altına alınması kadar devam eder.

II - Belirli sefer için yapılacak hizmet akti, akitte yazılı seferin sonunda geminin vardığı limanda yükünü boşaltmasıyla sona erer.

(1) 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanunun 84 üncü maddesiyle bu bentte yer alan "yeri" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile zorunlu tutulan işverenler için gemiadamının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının ödeneceği banka özel hesap numarası" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

Akit süresinin uzamas :

Madde 8 – Belirli bir sefer için yapılmış olan hizmet aktinin sonunda gemiadamı veren veya i veren vekilinin muvafakatiyle i e devam eder ve gemi de sefere karşı, hizmet akti bu sefer süresince uzatılmı sayılır.

Belirli bir süre için yapılmış olan hizmet aktinin sonunda gemiadamı veren veya i veren vekilinin muvafakatiyle i e devam ederse hizmet akti, aynı süre için uzatılmı sayılır.

Resim ve harçtan muafiyet:

Madde 9 – Gemiadamıyla i veren veya i veren vekili arasında yapılacak hizmet akitleri, her türlü resim ve harçtan muafır.

Deneme süresi:

Madde 10 – Süresi belirli olmayan hizmet akitlerinde deneme süresi en çok bir aydır.

Bu süre içinde taraflar hizmet aktini bildirimisiz ve tazminatsız bozabilirler. Ancak gemiadamın n çalıt günler için ücret hakkı saklıdır.

Çalıtma ve kimlik karnesi:

Madde 11 – i veren veya i veren vekili i e aldık her gemiadamına en geç onbe gün içinde gemiadamı çalıtma ve kimlik karnesi vermek zorundadır. Deneme süresine tabi tutulan gemiadamlar için bu onbe günlük süre deneme süresinin bitiminden sonra balar.

Bu karne, ancak ve çı Bulma Kurumu tarafından tek tip olarak ve parasız olarak i verenlere verilir.

Çalıtma belgesi:

Madde 12 – İnden ayrılan gemiadamına i veren veya i veren vekili tarafından i inin çedinin ne oldu unu ve süresini gösteren bir belge verilir. Bu belgeye gemiadamı isterse, kendisinin durumu ve davranışlarıyla, çalıtması n ne yolda oldu u da ayrıca yazılır. i veren veya i veren vekilinin belgedeki imzası, gemiadamı dilerse bala limanındaki liman reisli i tarafından onaylanır.

Kamu hizmeti gören idarelere yahut kamu yararına yardımcı derneklere bala gemilerden çıkan gemiadamın n aldık belgeler hakkında yukarıki onay hükmü uygulanmaz.

i veren veya i veren vekili, gemiadamın n istedi i belgeyi vermemekte direnirse veyahut belgeye gemiadamı için do ru olmayan yazılar yazarsa, gemiadamın n yahut yeni i inegirdi i i verenin iste i üzerine, bala limanındaki liman reisli ince yapılacak inceleme sonucunu gösteren bir belge gemiadamına veya yeni i verene verilir. Liman reisli i tarafından yapılacak inceleme bir haftada bitirilir.

Kamu hizmeti gören idarelere bala gemilerden çıkan gemiadamına belge verilmek istenmez veyahut belgeye do ru olmayan yazılar yazılırsa, gerekli incelemenin yapılması için bu gemilerin bala oldukları makamlara baturulur.

Belgenin vaktinde verilmemesi veyahut belgede do ru olmayan yazılar bulunmasından zarar gören gemiadamı veyahut gemiadamın i e alan yeni i veren eski i verenden tazminat isteyebilir.

Bu belgeler her türlü resim ve harçtan muafır.

Engelli ve eski hükümlü çalıtırmacı⁽¹⁾

Madde 13 – Bu kanunun kapsamına giren i veren veya i veren vekilleri, i yerlerinde Kanununun ve bununla ilgili tüzü ün bu konuda koydu u hükümler, esaslar, ölçüler ve artılara göre engelli ve eski hükümlü gemiadamı çalıtırmak zorundadır.

(1) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu madde başlığında yer alan "Sakat" ibaresi "Engelli" aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan "sakat" ibaresi "engelli" şeklinde değiştirilmiştir.

Önellsiz fesih ve infisah:

Madde 14 – Süresi belirli olan veya olm yan yahut da sefer üzerine yap lan hizmet akti:

I - veren veya i veren vekili taraf ndan:

- a) Gemiadam n n herhangi bir limanda geminin hareketinden önce gemiye dönerek hizmete girmemesi veya gemiye hiç dönmemesi,
- b) Gemiadam n n gemide hizmet görmesinin tutukluluk, hapis veya gemide çal maktan menolunmas gibi sebeplerle imkans z bir hal almas ,
- c) Gemiadam n n i veren veya i veren vekiline kar , kanuna, hizmet akitlerine sair i ve çal ma artlar na ayk r hareket etmesi,
- ç) Gemiadam n n i veren veya i veren vekiline kar denizcilik kural ve teamüllerine veya ahlak ve adaba ayk r hareket etmesi,

II - Gemiadam taraf ndan:

- a) Ücretin kanun hükümleri veya hizmet akti gere ince ödenmemesi,
- b) veren veya i veren vekilinin gemiadam na kar , kanuna, hizmet akitlerine veya sair i artlar na ayk r hareket etmesi,
- c) veren veya i veren vekilinin gemiadam na kar denizcilik kural ve teamüllerine veya ahlak ve adaba ayk r hareket etmesi,

III - veren, i veren vekili veya gemiadam taraf ndan:

- a) Geminin herhangi bir sebeple 30 günden fazla bir süre seferden kald r lmas ,
- b) Gemiadam n n herhangi bir sebeple sürekli olarak gemide çal mas engel bir hastalığa yakalanması veya engelli hâle gelmesi, ⁽¹⁾

Hallerinde feshedilebilir.

IV - Geminin kayba u ramas , terk edilmesi veya harp ganimeti ilan edilmesi veyahut Türk Bayra ndan ayr lmas hallerinde ise hizmet akti kendili inden bozulur.

Fesih hakk n kullanma öneli:

Madde 15 – 14 üncü maddede i veren, i veren vekili veya gemiadam na tan nan akti feshetmek yetkisi, iki taraftan birinin bu çe it davran lar da bulundu unu öbür taraf n ö rendi i günden ba l yarak (6) i günü geçtikten ve herhalde fiilin vukuundan itibaren bir sene sonra kullan lamaz.

Bu hallere dayan larak akti süresi içinde fesheden taraf ayr ca mahkemeye ba vurarak öbür taraftan bir tazminat isteyebilir.

Aktin çözümlmesinde bildirim:

Madde 16 – A) Süresi belirsiz hizmet akti, 14 üncü maddede yaz l durumlar d nda gemiadam n n i e al nmas ndan itibaren alt ay geçmedikçe bozulamaz.

B) Süresi belirsiz hizmet akitlerinin çözümlmesinden önce durumun di er tarafa bildirilmesi gerekir.

Hizmet akti:

- a) i alt ay sürmü olan gemiadam için, bildirim di er tarafa yap lmas ndan ba l yarak iki hafta sonra,
- b) i alt aydan birbuçuk y la kadar sürmü olan gemiadam için, bildirim di er tarafa yap lmas ndan ba l yarak dört hafta sonra,
- c) i birbuçuk y ldan üç y la kadar sürmü olan gemiadam için bildirim di er tarafa yap lmas ndan ba l yarak alt hafta sonra,

(1) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu alt bentte yer alan ““engel bir hastalığa veya sakatlığa uğraması” ibaresi “engel bir hastalığa yakalanması veya engelli hâle gelmesi” şeklinde değiştirilmiştir.

ç) İşi üç yıldan fazla sürmüş olan gemiadamı için, bildirim diğer tarafa yapılmasından başlayarak sekiz hafta sonra, Bozulmuş olur.

C) Önellere asgari olup toplu iş sözleşmesiyle veya hizmet akti ile artırılabilir.

D) Bildirme şartına uymayan taraf, yukarıda yazılı önellere uygun ücret tutarında tazminat ödemek zorundadır.

Gemiadamının sendikaya üye olması, şikayete başvurması gibi sebeplerle işinden çıkarılması hallerinde ve genel olarak hizmet aktini bozma hakkının kötüye kullanıldığını gösteren diğer durumlarda "B" bendinde yazılı önellere ait ücretlerin üç katı tutarı tazminat olarak ödenir.

Tarafların ayrıca tazminat isteme hakkı saklıdır.

Fesih hükmünün başlangıcı:

Madde 17 – 14 ve 16 ncı maddelere göre hizmet aktinin feshinde fesih keyfiyeti, gemi seyir halinde ise, kararlaştırılmış limanda ve kararlaştırılmış liman değiştirildiği takdirde ilk uğrıyacağı limanda geminin emniyet altına alınmasına kadar uzatılmış sayılır.

Feshin bildirilmesi:

Madde 18 – Hizmet aktinin işveren veya işveren vekili tarafından feshedilmesi halinde sebepleri ile birlikte gemiadamına yazılı olarak bildirilmesi şarttır. Bildirim imkanı olmayan hallerde durum bir tutanakla tespit olunur.

Feshi kapsamayan hal:

Madde 19 – Geminin Türk Bayrağını taşıma hakkı bulunduğu sürece mülkiyetin kısmen veya tamamen herhangi bir şahsa geçmesi hizmet aktinin feshini gerektirmez.

Kıdem tazminatı:

Madde 20 – (Değişik: 17/10/1980 - 2319/1 md.)

Bu Kanuna tabi gemi adamlarının hizmet akitlerinin:

1. İşveren tarafından bu Kanunun 14 üncü maddesinin I inci bendinde gösterilen sebepler dışında,
2. Gemi adamı tarafından bu Kanunun 14 üncü maddesinin II nci ve III üncü bentleri uyarınca,
3. Muvazzaf askerlik hizmeti dolayısıyla,
4. Bağlı buldukları kanunla kurulu kurum veya sandıklardan yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı, yahut toptan ödeme almak amacıyla,

Feshedilmesi veya gemi adamının ölümü veya 14 üncü maddenin 4 üncü bendi sebebiyle son bulması hallerinde gemi adamının işe başladığı tarihten itibaren hizmet aktinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence gemi adamına 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödenir. Bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılır.

Gemi adamlarının kıdemleri hizmet aktinin devam etmiş veya fasıllarla yeniden akdedilmiş olmasına bakılmaksızın aynı işverenin bir veya değişik gemilerinde ve hizmetinde çalıştıkları süreler gözönüne alınarak hesaplanır. Geminin devir veya intikali yahut herhangi bir suretle bir işverenden başka bir işverene geçmesi veya başka bir yere nakli halinde gemiadamının kıdem, işyeri veya işyerlerindeki hizmet akitleri sürelerinin toplamı üzerinden hesaplanır. 12/7/1975

tarihinden itibaren geminin devri veya herhangi bir suretle el değiştirmesi halinde işlemiş kıdem tazminatlarından her iki işveren sorumludur. Ancak işyerini devreden işverenlerin bu sorumlulukları gemiadamını çalıştırdıkları surelerle ve devir esnasındaki gemiadamının aldığı ücret seviyesiyle sınırlıdır.⁽¹⁾

12/7/1975 tarihinden evvel işyeri devrolmuş veya herhangi bir suretle el değiştirmişe devir mukavelesinde aksine bir hukm yoksa işlemiş kıdem tazminatlarından yeni işveren sorumludur.⁽¹⁾

Gemiadamının birinci bendin 4 üncü fıkrası hukmnden faydalanabilmesi için aylık veya toptan ödemeye hak kazanmış bulunduğunu ve kendisine aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için yaşlılık sigortası bakımından bağlı bulunduğu kuruma veya sandığa müracaat etmiş olduğunu belgelemesi şarttır. Gemiadamının lm halinde bu şart aranmaz.

T.C. Emekli Sandığı Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kanununa veya yalnız Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak sadece aynı ya da değişik kamu kuruluşlarında geçen hizmet surelerinin birleştirilmesi suretiyle Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık veya malullük aylığına ya da toptan ödemeye hak kazanan gemiadamına, bu kamu kuruluşlarında geçirdiği hizmet surelerinin toplamı üzerinden son kamu kuruluşu işverenince kıdem tazminatı ödenir.

Yukarıda belirtilen kamu kuruluşlarında gemiadamının hizmet akdinin evvelce bu maddeye göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyecek şekilde sona ermesi suretiyle geçen hizmet sureleri kıdem tazminatının hesabında dikkate alınmaz.

Ancak, bu tazminatın T.C. Emekli Sandığına tabi olarak geçen hizmet suresine ait kısmı için ödenecek miktar, yaşlılık veya malullük aylığının başlangıç tarihinde T.C. Emekli Sandığı Kanununun yürürlükteki hükümlerine göre emeklilik ikramiyesi için öngörülen miktardan fazla olamaz.

Bu maddede geçen kamu kuruluşları deyimi genel, katma ve özel bteli idareler ile 468 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan kurumları kapsar.

Aynı kıdem suresi için bir defadan fazla kıdem tazminatı veya ikramiye ödenmez.

Kıdem tazminatının hesaplanması, son ücret üzerinden yapılır. Sefer, parça başına akord, götürü veya yüzde usulü gibi ücretin sabit olmadığı hallerde son bir yıllık süre içinde ödenen ücretin o süre içinde çalışılan günlere bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama ücret bu tazminatın hesabına esas tutulur.

Ancak, son bir yıl içinde işçi ücretine zam yapıldığı takdirde tazminata esas ücret, gemi adamının işten ayrılma tarihi ile zammın yapıldığı tarih arasında alınan ücretin aynı süre içinde çalışılan günlere bölünmesi suretiyle hesaplanır.

16 ncı maddenin (D) bendinde sözü geçen tazminat ile bu maddede yer alan kıdem tazminatına esas olacak ücretin hesabında 29 uncu maddenin birinci fıkrasında yazılı ücrete ilaveten gemiadamına sağlanmış olan para ve para ile llmesi mümkün akdi ve kanundan doğan menfaatler de gözönünde tutulur.

Bu maddede belirtilen kıdem tazminatı ile ilgili 30 günlük süre hizmet akitleri veya toplu iş sözleşmeleri ile gemiadamı lehine değiştirilebilir.

(1) 5/5/1981 tarih ve 2457 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile, bu fıkradaki "Bu Kanunun neşri tarihinden itibaren" deyimi, "12/7/1975 tarihinden itibaren" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(Değişik: 10/12/1982 - 2762/2 md.) Ancak, toplu sözleşmelerle ve hizmet akitleriyle belirlenen kıdem tazminatlarının yıllık miktarı, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuruna 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek azami emeklilik ikramiyesini geçemez.

Gemiadamının ölümü halinde yukarıdaki hükümlere göre doğan tazminat tutarı, kanuni mirasçılarına ödenir.

Kıdem tazminatından doğan sorumluluğu işveren, özel şahıslara veya sigorta şirketlerine sigorta ettiremez.

İşveren sorumluluğu altında ve sadece yaşlılık, emeklilik, malullük, ölüm ve toptan ödeme hallerine mahsus olmak kaydıyla Devlet veya kanunla kurulu kurumlarda veya % 50 hisseden fazlası Devlete ait bir bankada veya bir kurumda işveren tarafından kıdem tazminatı ile ilgili bir fon tesis edilir.

Fon tesisi ile ilgili hususlar kanunla düzenlenir.

Yurda iade:

Madde 21 – Hizmet aktinin, 14 üncü maddenin, I, II, III ve IV üncü bentlerine göre işveren veya işveren vekili veya gemiadamı tarafından yurt dışında feshi halinde, işveren veya işveren vekili gemiadamını hizmet aktinde başka hüküm yoksa, geminin bağlama limanına iade etmek ve gemiadamının iadeye ilişkin ve durumuna uygun yol, işe vesair zaruri masraflarını karşılamak veya ödemek zorundadır.

Şu kadar ki, hizmet aktinin feshi 14 üncü maddenin 1 inci bendine ve II nci bendin (a) veya (b) fıkralarına göre yapılmış ise işveren veya işveren vekili yaptığı iade masraflarını gemiadamından yurttan isteyebilir.

Yabancı gemiadamının iadesi:

Madde 22 – Yabancı gemiadamıyla yapılan hizmet aktinde ayrı bir hüküm yoksa, işveren veya işveren vekili yabancı gemiadamını ikametgahının bulunduğu mahal limanına iade etmek zorundadır.

Yurt içinde iade zorunluğu:

Madde 23 – Hizmet aktinin herhangi bir Türk limanında feshi halinde akitte başka hüküm yoksa, gemiadamının işveren veya işveren vekili tarafından 21 inci maddedeki ölçüler içinde bağlama limanına iadesi zorunludur.

Ancak, hizmet aktinin, 14 üncü maddesinin 1 inci bendine göre, feshi halinde bu madde hükmü uygulanmaz.

İade zorunluluğuna uymamak:

Madde 24 – İşveren veya işveren vekilinin 21 ve 23 üncü maddelerde belirtilen zorunluğa uymaması halinde, gemiadamı yurda dönmek için yaptığı durumuna uygun yol, işe vesair masrafları ve ayrıca 15 günlük ücreti tutarında bir tazminatı işveren veya işveren vekilinden isteyebilir.

İade hakkında yoksunluk:

Madde 25 – Yabancı bir memlekette işine son verilen veya hizmet akti yabancı bir memlekette sona eren gemiadamı o memlekette denizcilik işleriyle ilgili olsun veya olmasın, başka bir işverenle hizmet akti yaparsa eski işveren veya işveren vekilinin gemiadamını yurda iade zorunluluğu kalkar.

21, 22 ve 23 üncü maddelerde yazılı hallerde gemiadamı, işine son verilmesi yahutta hizmet aktinin sona ermesi gününden başlayarak bir hafta içinde yurda iade edilmesini istemezse işveren veya işveren vekili iade ile zorunlu tutulamaz.

Bu kanunun 14 üncü maddesinin (1) numaralı bendinin (b) fıkrasında yazılı durumlar gemiadamına yüklenemeyecek sebepler altında doğmuşsa veya gemiadamı için hastalık vesair zorunlu sebepler meydana gelmişse bu maddenin ikinci fıkrasındaki bir haftalık süre, engellerin kalktığı günden itibaren başlar.

İş süresi:

Madde 26 – Genel bakımdan iş süresi, günde sekiz ve haftada kırksekiz saattir. Bu süre haftanın iş günlerine eşit olarak bölünmek suretiyle uygulanır.

İş süresi, gemiadamının işbaşında çalıştığı veya vardiya tuttuğu süredir.

İşveren veya işveren vekili, gemiadamının vardiyalarını yemek ve dinlenme zamanlarını bir çizelge ile belirtmek ve bu çizelgeyi gemiadamlarının görebilecekleri bir yere asmak zorundadır.

İstisnalar:

Madde 27 – Aşağıdaki işleri görenler bu kanunun iş sürelerine ilişkin hükümlerine tabi değildirler.

1. Birden fazla kaptanın bulunduğu gemilerde birinci kaptan veya bu kanunun 2 nci maddesinin (C) fıkrasında yazılı olduğu şekilde kendisine vekalet eden kimse (klavuz kaptanlar dahil),
2. Birden fazla makinistin bulunduğu gemilerde başmakinist,
3. Doktor ve sağlık memurları,
4. Hemşire ve hastabakıcılar,
5. Asli görevleri can, mal ve gemi kurtarma olan kurtarma gemilerinde çalışan gemiadamları,
6. Gemide kendi nam ve hesabına çalışanlar.

Fazla saatlerle çalışma:

Madde 28 – Bu kanuna göre tespit edilmiş bulunan iş sürelerinin aşılması suretiyle yapılan çalışmalar, fazla saatlerde çalışma sayılır.

Yapılacak fazla çalışmanın her saatine ödenecek ücret normal çalışma ücretinin saat başına düşen miktarı % 25 oranında artırılmak suretiyle bulunacak miktardan az olamaz.

Aşağıda yazılı haller fazla saatlerle çalışma sayılmaz.

1. Geminin, gemideki şahısların veya gemi hamulesinin selameti için kaptanın yapılmasını zaruri gördüğü işler,
2. Gümrük, karantina vesair sıhhi formaliteler dolayısıyla yerine getirilmesinde zorunluluk bulunan ilave işler,
3. Gemi seyir halinde veya limanda iken gemide yaptırılan (yangın, gemiyi terketme, denizde çatışma, denizden adam kurtarma ve savunma) talimleri. Fazla saatlerle çalışmaları belgelemek üzere işveren veya işveren vekili noterden tasdikli ayrı bir defter tutmak zorundadır.

Bu defterde gemiadamına uygulanan zam nispetleriyle fazla çalışmanın yapıldığı gün ve o güne düşen miktarı ve gemiadamının hakettiği fazla çalışma ücreti gösterilir. Fazla saatlerle çalışma ücretlerinin asıl ücretler için hizmet aktinde gösterilmiş bulunan zaman, yer ve devrelerde, işveren veya işveren vekili tarafından gemiadamlarına tam olarak ödenmesi zorunludur.

Ücret:

Madde 29 – (Değişik birinci fıkrası: 17/4/2008-5754/84 md.) Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkak gemiadamına işi karşılığında işveren veya işveren vekili tarafından ödenen bir meblağdır. Çalıştırılan gemiadamına ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın özel olarak açılan banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesi hususunda; tabi olduğu vergi mükellefiyeti türü, işletme büyüklüğü, çalıştırdığı gemiadamı sayısı, işyerinin bulunduğu il ve benzeri gibi unsurları dikkate alarak işverenleri veya işveren vekillerini zorunlu tutmaya, banka hesabına yatırılacak ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın, brüt ya da kanuni kesintiler düşüldükten sonra kalan net miktar üzerinden olup olmayacağını belirlemeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığından sorumlu Devlet Bakanlığı müştereken yetkilidir. Çalıştırdığı gemiadamlarının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları vasıtasıyla ödeme zorunluluğuna tabi tutulan işverenler veya işveren vekilleri, gemiadamlarının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını özel olarak açılan banka hesapları dışında ödeyemezler. Gemiadamlarının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakının özel olarak açılan banka hesaplarına yatırılmak suretiyle ödenmesine ilişkin diğer usul ve esaslar anılan bakanlıklarca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(Değişik ikinci fıkrası: 17/4/2008-5754/84 md.) Ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın, gemi adamına hizmet akdinde gösterilen yer ve devrelerde tam olarak ödenmesi, işverenler ile işveren vekillerinin birinci fıkraya uyarınca zorunlu tutulduğu durumlarda ise özel olarak açılan banka hesabına yatırılması mecburidir.

Ücret ödeme devresi bir aydan fazla olamaz.

Hizmet aktinin sona ermesi veya bozulması halinde işveren veya işveren vekili gemiadamının ücretini derhal ve tam olarak ödemek zorundadır.

Haklı bir sebep olmaksızın işini yapmayan gemiadamı, keyfiyet gemi jurnalına kaydedilmek ve journalı yoksa bir tutanakla belgelenmek şartıyla bu müddete ait ücretten mahrum edilir. Bu yüzden uğradığı zararın telafisi için işverenin tazminat istemek hakkı saklıdır.

Avans:

Madde 30 – İşveren veya işveren vekili, gemiadamlarının istekleri halinde kendilerine hizmet aktinde yazılı esaslara göre avans ödemeye zorunludur.

Ücret defteri:

Madde 31 – Her gemide, noterlikçe tasdikli bir ücret ödeme defteri tutulur. Şu kadar ki, liman seferi yapan gemilerde bu defter işveren bürosunda da tutulabilir.

Hizmet akitleri gereğince gemiadamlarına yapılacak her çeşit ödemelerin bu deftere kaydedilmesi ve kayıtların imza veya makbuzla belgelenmesi zorunludur.

İstek halinde, bu kayıtların tasdikli bir örneği gemiadamına verilir. Bu muameleler her türlü resimden muaftır.

Belgeye dayanmaksızın yapılan ödeme iddiaları muteber değildir.

Ücretin saklı kısmı:

Madde 32 – Gemiadamının ücretinin ayda 240 lirası haczedilemez veya başkasına devir ve temlik olunamaz. Ancak gemiadamının bakmak zorunda olduğu aile üyeleri için hakim taraf ndan takdir edilecek miktar bu paraya dahil de ildir. Bu kay tlamalar, nafaka borcu alacakl lar n n haklar n kald rmaz.

veren hesab na ia e:

Madde 33 – Bu kanuna tabi gemilerde ia e servisi kurulması zorunludur. Gemiadamlar hizmete başlad ı günden itibaren aylık olarak hizmetten çek ilen kadar gemide i veren taraf ndan bedelsiz ia e olunurlar. a enin zorunlu sebeplerle uygulanamamas halinde i veren veya vekilince banka hesabına münasip bir ia e imkanı sağ lan r veya nakden ödeme usulü uygulan r.

Limanlar içinde, ehir hatlar nda, körfezlerde, göllerde ve akarsularda yolcu ve yük nakleden gemilerde, mavna, at ve benzerlerinde ia e servisi kurulmas zorunlu de ildir. Bu durumda i veren veya i veren vekili ia e zorunlulu unu nakden ödemek suretiyle yerine getirir.

kamet yeri sa lanmas :

Madde 34 – Gemiadamlar na i e giri gününden ba l yarak i ten ç k gününe kadar rütbeleri, say lar ve geminin büyüklü üne uygun olarak ve yaln z kendileriyle e yalar na ait olmak üzere gemi içinde ikamet yerleri bedelsiz olarak sa lan r.

Herhangi bir zorunlu sebep yüzünden gemiadamlar n n gemide ikametine imkan olmazsa i veren veya i veren vekili taraf ndan ba ka bir ikamet imkan sa lan r.

kamet yerleri ve ia e hakk nda:

Madde 35 – (De i ik: 4/7/1988 - KHK - 336/1 md.; Aynen kabul: 7/2/1990 - 3612/53 md.)

Bu Kanuna tabi gemilerde gemiadamlar tahsis edilen yatma, dinlenme ve yemek yerleriyle gemide bulundurulacak ilaç, t bbi alet ve malzeme ve revirlerde bulunmas gereken artlar ve gemiadamlar na verilecek ia e maddelerinin ölçü ve nitelikleri bu art ve niteliklerinden hangilerinin önemleri bak m ndan esasa ili kin ve l inci derecede ve hangilerinin ise ikinci derecede say lacaklar ve ia e ile ilgili ne çe it kurullar kurulaca ve bu kurullar n görev ve yetkileri Çal ma ve Sosyal Güvenlik, Sa l k ve Sosyal Yard m ve Ula t rma Bakanl klar taraf ndan beraberce haz rlanacak bir yönetmelikte gösterilir.

Gemiadam , i veren veya i veren vekili taraf ndan sa lanacak ia enin yukar da sözü geçen yönetmelikte gösterilen ölçülerden noksan olmas halinde aradaki fark n bedelini veya ia enin hiç verilmemesi halinde tamam n n bedelini i veren veya i veren vekilinden isteyebilir. u kadar ki gemiadam n n iddias n , tazminde esas te kil edecek ia e ve artlardaki aksaman n vuku buldu u günde durumu i veren veya i veren vekiline veya kaptana bildirmesi artt r.

stisna:

Madde 36 – 35 inci maddede sözü geçen tüzük hükümleri:

- 500 grostonilatodan daha küçük gemiler,
  - Bal k av ve benzeri i lerde çal an gemiler,
  - Romorkörler,
  - Yüzer vinçler,
- çin uygulanmaz.

Asgari ücret:

Madde 37 – Gemiadamlar n n asgari ücretleri, Kanununun ilgili maddesi gere ince tespit olunur.

Ücret kesintisi:

Madde 38 – veren veya i veren vekili toplu i sözleşmesi ve hizmet akitlerinde gösterilmi olan sebepler d nda gemiadam na ücret kesintisi cezas uygulayamaz.

Gemiadam ücretlerinden ceza olarak yap lacak kesintilerin gemiadam na hemen sebepleriyle bildirilmesi gerekir. Gemiadam ücretlerinden bu yolda yap lacak kesintiler bir ayda üç gündelikten fazla olamaz.

Gemiadamlar ndan kesilen ücret kesimi cezalar hakk nda Kanununun ayn konuya ili kin di er hükümleri uygulan r.

Zarar kar l kesinti:

Madde 39 – Hizmet akitlerinde i veren veya i veren vekilinin tazminat kar l olarak gemiadam ücretlerinden geçici olarak al koyaca miktar on haftada e it taksitlerle kesilmek üzere gemiadam n n on günlük ücret tutar ndan fazla olamaz. Tazminat kar l bu kesintiler, bütün i süresi içindir ve bundan bir miktar mahsubedilince yeniden ayn esaslar dairesinde kesinti yap labilir.

Tazminat kesintileri, mahsup yapılmasını gerektirecek bir zarar yapılmadan işten ayrılma hallerinde gemiadamına kesintisiz olarak geri verilir. Tazminat karşılığı geçici olarak alıkonulan paradan, mahsup yapılması gerektiği zaman gemi-

adamı isterse işveren kendisine mahsubun hangi esaslara göre yapıldığını anlatmak ve buna ait hesaplarla fatura ve başka belgeleri göstermek zorundadır.

Tazminat karşılığı olarak alıkonulan paradan ancak o gemiadamı tarafından yapılan zarar için mahsup yapılır.

Tazminat kesintileri milli bankalardan birisine en geç üç ay içinde yatırılır. Banka faizleriyle diğer gelirleri işçilere iadesine kesinti ile birlikte ödenir.

Yıllık ücretli izin:

Madde 40 – Aynı işveren emrinde veya aynı gemide bir takvim yılı içinde bir veya birkaç hizmet aktine dayanarak en az altı ay çalışmış olan gemiadamı, yıllık ücretli izine hak kazanır.

İzin süresi, altı aydan bir yıla kadar hizmeti olan gemiadamları için 15 günden ve bir yıl ve daha fazla hizmeti olanlar için yılda bir aydan az olamaz.

İzin işverenin uygun göreceği bir zamanda kullanılır. Bu haktan feragat edilemez.

Bir aylık izin, tarafların rızasıyla aynı yıl içinde kullanılmak suretiyle ikiye bölünebilir.

Gemiadamı, yıllık ücretli iznini yabancı bir memleket limanında veya hizmet aktinin yapılmış bulunduğu mahalden gayri bir yerde kullanmaya zorlanamaz.

Gemiadamı, dilerse, işveren veya işveren vekilinden ücretli izne ilişkin olarak 7 güne kadar ücretsiz yol izni de isteyebilir.

Gemiadamının hakettiği yıllık ücretli izni kullanmadan hizmet akti 14 üncü maddenin II, III ve IV üncü bentlerine göre bozulursa, işveren veya işveren vekili izin süresine ait ücreti, gemiadamına ödemek zorundadır.

Hafta tatili:

Madde 41 – Liman hizmeti ve şehir hattı gemilerinde gemiadamının haftada altı günden fazla çalıştırılması yasaktır. Bunlardan hafta tatili günü çalıştırılanlara, haftanın diğer bir gününde nöbetleşe izin verilir.

Hafta tatili ücreti:

Madde 42 – Bu kanunun uygulandığı gemilerde, haftanın tatilden önceki günlerinde sürekli olarak çalışmış bulunan gemiadamlarına çalışılmıyan hafta tatili günü için işveren veya işveren vekili tarafından bir iş karşılığı olmaksızın ve ücret ödeme şekline bakılmaksızın bir gündelik tutarında ücret ödenir.

Evlenmelerde üç güne, ana ve babanın, karı ve kocanın, kardeş ve çocukların ölümünde iki güne kadar verilmesi gereken izin süreleriyle bir haftalık süre içinde kalmak üzere işveren tarafından verilen diğer izinler ve hekim raporlarıyla verilen dinlenme ve hastalık izinleri, fiilen çalışılmış günler gibi hesaba katılır.

Zorlayıcı ve ekonomik bir sebep olmadan gemideki çalışmaların haftanın bir veya birkaç gününde işveren veya işveren vekili tarafından tatil edilmesi halinde, haftanın çalışılmıyan günleri, ücretli hafta tatiline hak kazanmak için çalışılması gereken altı günün hesabında gözönünde tutulur.

Gemide işin bir haftadan fazla süre ile tatil edilmesini gerektiren zorlayıcı sebepler ortaya çıktığı zaman, bu süreye rastlıyan hafta tatili ücreti, yarım gündelik tutarında ödenir.

Kısa, yakın ve uzak sefer yapan gemilerde çalışan gemiadamlarına işveren veya işveren vekili tarafından geminin seferde bulunduğu müddete rastlıyan hafta tatili günleri için yukarıdaki şartlar aranmaksızın ve bir iş karşılığı olmaksızın, ayrıca bir gündelik tutarında hafta tatili ücreti ödenir.

Genel tatil ücreti:

Madde 43 – Bu kanun kapsam na giren gemilerde al an gemiadamlar na, 2739 say l Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Kanunu ile an lan kanuna ek 3466 ve 221 say l kanunlarda yaz l bulunan ulusal bayram ve genel tatil g nlerinde, bir i kar l olmak z n bir g nlik ücreti tutar nda tatil ücreti, ücret ödeme eklene bak lmaks z n ayr ca ödenir.

Tatil ücretlerine girmeyen k s mlar:

Madde 44 – Fazla al ma kar l olarak al nan ücret ve primlerle sosyal yard mlar, ulusal bayram, hafta tatili ve genel tatil g nleri için verilen ücretlerin tespitinde hesaba kat lmaz.

Geçici i göremezlik:

Madde 45 – Gemiadamlar na, geçici i göremezlik ödene i ödenmesi gerekti i zamanlarda, geçici i göremezlik süresine rastlan ulusal bayram, genel tatil ve hafta tatili ödenekleri, ayn ölçülerle ödeme yapan kurum ve sand klar taraf ndan ödenir.

Görevli ve yetkili mahkeme:

Madde 46 – Bu kanun kapsam na giren gemiadamlarıyla bunlar n i veren veya i veren vekilleri aras nda bu kanundan veya hizmet aktinden do an davalar hakk nda, 5521 say l kanun hükümleri uygulan r.

Hizmet aktinde ayr ca bir hüküm yoksa dava, geminin ba lama liman nda i davalar n bakmaya yetkili mahkemede görülür.

Bildirimler:

Madde 47 – Bildirimlerin ilgiliye yaz l olarak ve imza kar l nda yap lmas gerekir. Bildirim yap lan ki i bunu imzalamazsa; durum o yerde tutanakla tespit edilir. Ancak, 7201 say l kanun kapsam na giren tebligat, an lan kanun hükümlerine göre yap l r.

Sakl hükümler:

Madde 48 – Bu kanun hükümleri, gemiadam na daha elveri li hak ve menfaatler sa layan kanun, toplu i sözleşme, hizmet akti, örf ve adetlerden do an haklara hanel getirmez. Bu kanunun uygulanmas sonucu olarak i verene dü en yükümlülükler, gemiadamlar n n ücret vesair haklar n n daha a a hadlere indirilmesine sebep tutulamaz.

Denetim ve tefti :

Madde 49 – Bu kanun hükümlerinin gere i gibi yürütülmesini sa lamak üzere yap lmas gereken takip, denetim ve tefti ler al ma Bakanl taraf ndan yap l r. Bu konuda Kanununun i hayat n n denetim ve tefti ine ili kin hükümleri ve ayn kanunun bu hükümlerle ilgili cezamaddeleri uygulanır.

*Ceza hükümleri:***Madde 50 – (Değişik: 24/4/2003-4854/1 md.)**

a) Kanunun 5 inci maddesi gereğince gemi adamları ile yazılı akit yapmayan,
b) 11 inci madde gereğince gemi adamına çalışma ve kimlik kartesi vermeyen,
c) **(Değişik: 23/1/2008-5728/319 md.)** 12 nci madde gereğince işinden ayrılan gemi adamına çalışma belgesi vermeyen, beş işçiye kadar (beş işçi dahil) işçi çalıştıran işveren veya vekili binbeşyüz Türk Lirası, daha fazla işçi çalıştıranlara üçbin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

) **(Değişik: 23/1/2008-5728/319 md.)** 13 üncü madde gereğince engelli ve eski hükümlü gemi adamı alıştırma ile ilgili kanun ve tüzük hükümlerine uymayan işveren veya işveren vekiline çalıştırmadığı her engelli veya eski hükümlü ve çalıştırmadığı her ay için ikibin Türk Lirası idarî para cezası verilir. ⁽¹⁾

(1) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan “sakat” ibareleri “engelli” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 51 – (De i ik: 23/1/2008-5728/320 md.)

1. a) 20 nci madde gereğince gemiadamının kıdem tazminatını ödemeyen,
- b) 28 inci madde gereğince gemiadamının fazla çalışma ücretini ödemeyen,
- c) 29 uncu madde gereğince gemiadamının ücretini zamanında ve tam olarak ödemeyen,
- ç) 33 üncü maddede sözü geçen işe veya nakden ödeme zorunluluğuna uymayan,
- d) 37 nci maddede sözü geçen asgari ücretten aşağı ücret ödeyen,

İşveren veya işveren vekili hakkında, bu durumda olan her gemiadamına karşılık, ödemediği meblağ veya temin ile mükellef olduğu işenin tekabül ettiği bedelin, bin Türk Lirasından aşağı olmamak üzere iki katı tutarında idarî para cezası verilir.

2. a) 21 ve 23 üncü maddeler gereğince gemiadamının iade zorunluluğuna uymayan,
- b) 26 ncı maddede gösterilen iş sürelerine uymayan,

İşveren veya işveren vekili hakkında bin Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(Ek fıkra: 17/4/2008-5754/84 md.) Gemiadamının ücret, prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakını zorunlu tutulduğu halde özel olarak açılan banka hesabına yatırmayan işveren, işveren vekili hakkında, bu durumda olan her gemiadamı için bin iki yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Birinci fıkradaki fiiller yurt dışında işlendiği takdirde verilecek cezalar iki kat olarak uygulanır. 20 nci madde hükümlerine aykırı hareketle bulunarak kıdem tazminatının öngörülen esaslar dışında veya saptanan miktar veya tavan aşularak ödenmesi için emir veya talimat veren veya bu yolda hareket eden özel veya kamu kurumu veya kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri, genel müdür, müessese müdürü, muhasebe müdürü gibi yetkili sorumluları hakkında, fiil daha ağır cezayı gerektiren bir suç teşkil etmediği takdirde altı aydan iki seneye kadar hapis ve adli para cezasına hükmolunur. Kanuna aykırı olarak fazla ödenen miktarın da ayrıca Hazine lehine re'sen tahsiline karar verilir.

Madde 52 – Bu kanunun 35 inci maddesinde bahsi geçen tüzükte esasa müteallik ve birinci derecede olarak gösterilmi bulunan vas f ve artlara riayet etmiyen i veren veya i veren vekili hakk ~~nolan~~ Türk Lirası idarî para cezası,⁽¹⁾

kinici derecede olarak gösterilen vas f ve artlara riayet etmiyen i veren veya i veren vekili hakk ~~nolan~~ beşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.⁽¹⁾

Madde 53 – a) Gemiadam ücretlerinden 38 inci maddede gösterilen esaslar d nda para cezası uygulayan,

- b) 39 uncu maddede sözü edilen zarar kar l kesintileri, an lan madde hükümlerine uym yarak yapan,
- c) 40 nc madde gere ince gemiadam na y ll k ücretli izin vermiyen,
- ç) 41 inci madde gere ince gemiadamlar na hafta tatili izni uygulam yan,
- d) 42 nci madde gere ince gemiadam na hafta tatili ücretini ödemiyen,
- e) 43 üncü madde gere ince gemiadam na genel tatil ücretini ödemiyen,

veren veya i veren vekili hakk ~~nolan~~ beşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.⁽¹⁾

(1) 24/4/2003 tarihli ve 4854 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, 52 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan "2000 liradan az olmamak üzere ağır para cezası" ibaresi "yedyüzmilyon lira idarî para cezası", ikinci fıkrada yer alan "250 liradan az olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur." ibaresi, "üçyüzellimilyon lira idarî para cezası verilir.;" 53 üncü maddede yer alan "500 liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur." ibaresi, "dörtüzmilyon lira idarî para cezası verilir." olarak 6/5/2003 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş ve metne işlenmiştir. Daha sonra 23/1/2008 tarihili ve 5728 sayılı Kanunun 321 inci maddesiyle; 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yedyüzmilyon lira" ibaresi "bin Türk Lirası" ve ikinci fıkrasında yer alan "üçyüzellimilyon lira" ibaresi "beşyüz Türk Lirası" şeklinde, 322 nci maddesiyle; 53 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "dörtüzmilyon lira" ibaresi "beşyüz Türk Lirası" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Bu kanundan doğan suçlara müteallik davalar, geminin bağlama limanındaki, sulh ceza mahkemelerinde görülür.

(Mülga üçüncü fıkra: 23/1/2008-5728/578 md.)

Yürürlükten kaldırılan kanunlar:

Madde 54 – 10/3/1954 tarihli 6379 sayılı ve 25/5/1959 tarihli 7283 sayılı kanunlar yürürlükten kaldırılmıştır.

Tüzük:

Madde 55 – Bu kanunun 35 inci maddesinde sözü geçen tüzük çıkarılıncaya kadar, bu kanunla yürürlükten kaldırılan 6379 sayılı Kanunun 31 inci maddesine dayanılarak çıkarılmış bulunan 7/2/1958 tarihli ve 4/9968 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle yürürlüğe konulan (Gemiadamlarının Sağlık, İaşe ve İkamet Şartlarını Gösterir Tüzük) ün aynı konulara ilişkin hükümleri uygulanır.

Ek Madde 1- (Ek: 24/4/2003-4854/2 md.; Değişik: 23/1/2008-5728/323 md.)

Bu Kanunda yazılı idarî para cezaları geminin bağlama limanının bulunduğu yer Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bölge müdürünce verilir.

Geçici Madde 1 – (4/7/1975 tarih ve 1926 say 1 Kanunun numaras z geçici maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

20 nci maddenin son fıkras gereğince tesisi öngörülen Fona ilişkin kanun ç kar l ncaya kadar, k dem tazminat n n i veren taraf ndan do rudan do ruya ödenmesine devam olunur.

Ek Geçici Madde 1 – (10/12/1982 tarih ve 2762 say 1 kanunla eklenen numaras z ek geçici madde olup, teselsül için numaralandırılmıştır.)

K dem tazminat n n y ll k tavan miktar ile Devlet Memurlar Kanununa tabi en yüksek Devlet memuruna 5434 say 1 T.C. Emekli Sand Kanunu hükümlerine göre bir hizmet y l için ödenecek azami emekli ikramiye miktar e itleninceye kadar, beher y l için ödenecek k dem tazminat tavan 2 500 göstergenin bütçe kanunlar ile belirlenen memur ayl k katsay s ile çarp lmas suretiyle bulunacak tutar ile (75 000) yetmi be bin lira aras ndaki fark n dörtte birinin (75 000) yetmi be bin liraya eklenmesi suretiyle tespit edilir.

Madde 56 – Bu kanun yay m tarihinde yürürlü e girer.

Madde 57 – Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

20/4/1967 TAR HL VE 854 SAYILI ANA KANUNA LENEM YEN GEÇ C MADDELER:

1) 17/10/1980 tarih ve 2319 say 1 Kanuna 5/5/1981 tarih ve 2457 say 1 Kanunla eklenen geçici maddeler :

Geçici Madde 1 – 12/9/1980 ile 23/10/1980 tarihleri aras nda i ten ayrı lan hizmet erbab na ödenen veya hak edilmi olmakla beraber henüz k smen veya tamamen ödenmeyen k dem tazminatlar n n, 854 say 1 Deniz Kanununun 2319 say 1 Kanunla de i ik 20 nci maddesi ile 1475 say 1 Kanununun 2320 say 1 Kanunla de i ik 14 üncü maddesinde belirtilen esaslara göre hesaplanan miktar veya tavan a an k s mlar , i veren taraf ndan herhangi bir nedenle hizmet erbab ndan geri istenemez, al namaz veya yap lacak kanuni kesintiler d nda eksik ödenemez.

Geçici Madde 2 – 12/9/1980 ile 23/10/1980 tarihleri aras nda i ten ayrı lan hizmet erbab na herhangi bir sebeple ödenmemi bulunan k dem tazminatlar n n vergiden istisna edilecek k sm , 193 say 1 Gelir Vergisi Kanununun 2320 say 1 Kanunla de i ik 25 inci maddesinin7 nci fıkras na göre hesaplan r ve istisna miktar n a an k sm , ödemenin yapıld anda, Gelir Vergisi Kanununun i ten ayrı lma

tarhinde yürürlükte bulunan hükümlerine göre işveren tarafından vergi tevkifatına tabi tutulur.

Geçici Madde 3 – 12/9/1980 ile 23/10/1980 tarihleri arasında iten ayrılan hizmet erbabı ile ilgili olarak işverenler (Genel ve Katma Bütçeye dahil idareler, Mahalli İdareler, Kamu İktisadi Teşebbüsleri, Döner Sermayeler ve Fonlar ile diğerk kamu kurumları dahil), her hizmet erbabı için ayrı ayrı olmak üzere, ödedikleri kıdem tazminatının miktarını, bunlar üzerinden tevkif ettikleri vergileri, iten ayrılan hizmet erbabına yaptıkları diğerk yıllık ücret ödemeleri ile bunlar üzerinden tevkif ettikleri vergileri, hizmet erbabının kıdem tazminatına esas hizmet sürelerini, kıdem tazminatının vergiden istisna edilen miktarlarını ve hizmet erbabının adı soyadı ve adreslerini gösterir cetvelleri ikişer nüsha olarak düzenlemek, tasdik etmek ve bir nüshasını bu kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde vergi sorumlusu sıfatıyla bağlı oldukları vergi dairelerine, diğerk nüshasını Maliye Bakanlığına göndermek zorundadırlar.

Vergi daireleri tarafından işverenlerce verilecek cetveller üzerinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 2320 sayılı Kanunla değişik 25 inci maddesinin 7 nci fıkrası hükmü dikkate alınarak, her hizmet erbabı için ayrı ayrı hesaplanacak vergi farkları bir ay içinde ihbarname ile hizmet erbabına tebliğ edilir. Bu suretle tebliğ edilen vergi farkları tebliğ tarihinde 1980 takvim yılına ilişkin olarak ikmalen tarh olunmuş addolunur.

Hizmet erbabı kendilerine tebliğ edilen bu vergileri, tebliğ tarihini takip eden 12 ay içinde ve 6 eşit taksitte kendilerine tebligatı yapan vergi dairesine yatırmak zorundadırlar. Vadesinde ödenmeyen vergiler için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri uygulanır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu uyarınca yıllık beyanname veren mükelleflerin, bu madde hükmüne göre 1980 takvim yılı geliri olarak vergilendirilen ücretleri yıllık gelir vergisi beyannamelerine dahil edilmez ve bu maddeye göre ödenen vergiler yıllık beyannameler üzerinden hesaplanacak vergilerden mahsup edilmez.

İşverenlerin (muhtasar beyanname verme yükümlülüğü olmayanlar hariç) eksik, yanlış veya yanıltıcı bilgi vermesi veya sresinde bilgi vermemesi nedeniyle zamanında tarh ve tahsil edilemeyen vergiler, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun hükümlerine göre cezalı olarak işverenler adına tarh olunur. İşverenlerin münhasıran bu surette ödeyecekleri vergiler için asıl mükelleflere rücu hakkı saklıdır.

**854 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN
YÜRÜRLÜ E G R TAR H N GÖSTER R L STE**

Değiştiren Kanunun/ KHK'nin Numarası	854 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1926	-	1/2/1974 tarihinden geçerli olmak üzere 12/7/1975
2319	Madde 1 Di er Maddeleri	12/9/1980 23/10/1980
2457	-	12/9/1980
2762	-	1/1/1983
KHK/336	-	5/8/1988
4854	-	6/5/2003
5728	50, 51, 52, 53, Ek Madde 1	8/2/2008
5754	6, 29, 51	8/5/2008
6462	13, 14, 50	3/5/2013